

El Diccionari del IEC i "L'article d'"Els marges"

Permeteu-me uns breus comentaris a "L'article d'"Els Marges", un any després" (EL TEMPS, núm. 781), dels autors d'*El diccionari de l'Institut. Una aproximació sistemàtica* (Els Marges, núm. 60).

1. És veritat que aquell article "va ser el detonant d'una mena d'escàndol públic". No podia ser d'una altra manera: en un acte públic celebrat en un clima d'expectació, quatre lingüistes considerats solvents s'atreveixen a dir que el DIEC és "un frau intel·lectual", que "està farcit d'errors", etc., i esgrimeixen en suport de les seves afirmacions un article de 95 pàgines del qual donen, com és natural, només un tast... L'endemà, els mitjans de comunicació n'anaven plens i es desfermava una lamentable polèmica que ara els quatre autors intenten fer reviscolar. Seria interessant, però, saber quants dels qui donen per bones les seves desqualificacions del DIEC han llegit l'article en qüestió i han reflexionat sobre el seu contingut.

2. L'article no era en realitat una "aproximació sistemàtica" al DIEC, sinó una "comparació sistemàtica" entre el DIEC i el DGEC. Els autors consideren que aquest, fill de la *Gran Enciclopèdia Catalana* i elaborat per un nombrós grup d'especialistes que incloïa molts de membres de l'IEC, havia de ser reconegut com a actualització i ampliació del *Fabra* i pres com a punt de partida del DIEC. Però el DGEC és un diccionari predominantment enciclopèdic, tant en la tria dels lemes com en les definicions, i el diccionari normatiu d'una "acadèmia de la llengua" ha de ser predominantment general: debades cercaríem, en el *Diccionari de la Real Academia Española* o en el d'una institució semblant, la gran majoria dels 15.000 mots del DGEC que el DIEC no recull (i un parell de milers més dels que recull).

3. El caràcter normatiu del DIEC és, però, el que posen en qüestió els autors de l'*Aproximació*. Ells parteixen de la premissa que el DGEC era ja "el *Fabra* actualitzat" i contenia "el corpus lexicogràfic estàndard" en el moment d'ini-

ciar-se l'elaboració del DIEC; l'Institut s'havia de limitar a "actualitzar el DGEC" ampliant-lo, corregint-lo si calia, però sense suprimir-ne cap entrada si no hi havia "raons molt poderoses per a fer-ho". Analitzen les "intervencions" de l'IEC en aquest corpus, com si l'Institut l'hagués pres efectivament com a base del seu Diccionari en lloc del de *Fabra*; hi constaten un gran nombre d'*incoherències* que són fruit de la diferència de plantejaments i desqualifiquen el DIEC com a diccionari normatiu del català oblidant descaradament que aquesta condició del DIEC no li ve del fet de sortir triomfant de la comparació amb cap altre diccionari, sinó de la competència de l'Institut d'Estudis Catalans com a acadèmia de la llengua catalana.

"Desqualifiquen el DIEC com a diccionari normatiu, oblidant que aquesta condició no li ve del fet de sortir triomfant de la comparació amb cap altre diccionari."

4. No podem saber si és veritat que "cada dia són més els qui s'han decidit a prescindir del *Diccionari*". Si que sabem, en canvi, que *Enciclopèdia Catalana* ha decidit retirar el DGEC i l'ha substituït pel "*Gran DGEC*", molt més ambiciós —el qual, per cert, en la Introducció qualifica l'aparició del DIEC de "esdeveniment de primer ordre per a la lexicografia catalana, ja que per pimer cop en la història tenim un repertori oficial de la màxima autoritat lingüística del país".

5. És falsa l'afirmació amb què acaben l'article d'EL TEMPS: "El DIEC, obra mal feta, continua enganyant i desorientant els qui el compren i se'n refien". El DIEC conté errades i imperfeccions com qualsevol primera edició d'una obra important (repasseu, si no, la primera edició del DGEC), però moltes de les que els quatre autors li atribueixen no són tals, o ho són només des del seu punt de vista d'analistes meticulosos (molt respectable, però que no convé acceptar sense reserves) i no desorienten ningú. Espero demostrar-ho en una anàlisi d'aquell article, d'extensió semblant a la seva "aproximació", que la *Revista de Catalunya* ha acceptat de publicar per capítols.

Lingüística. Membre del IEC